

Ministru kabineta noteikumi Nr.1048
Rīgā 2008.gada 16.decembrī (prot. Nr.93 11.§)

Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Enerģētikas likuma 42.¹ panta pirmo daļu,
42.³ pantu un likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu
regulatoriem" 22.panta piekto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā energoapgādes komersants (turpmāk - sistēmas operators) piegādā un enerģijas lietotājs (turpmāk - lietotājs) lieto dabasgāzi, lietotāja un gazificētā objekta īpašnieka atbildību, kā arī kārtību un gadījumus, kādos sistēmas operators var pārtraukt dabasgāzes piegādi tiem lietotājiem, kuri nav samaksājuši par saņemto dabasgāzi vai nav izpildījuši citas saistības pret sistēmas operatoru;

1.2. kārtību, kādā sistēmas operators nosaka faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu, kā arī kompensācijas apmēru un aprēķināšanas kārtību, ja sistēmas operators konstatē, ka lietotājs ir pārkāpis šos noteikumus vai līgumu par dabasgāzes piegādi, un tāpēc lietotājam ir samazināts uzskaitītās dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas;

1.3. nokavējuma procentu apmēru, ko lietotājs maksā sistēmas operatoram par katru veicamā maksājuma kavējuma dienu.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. atļautais maksimālais dabasgāzes patēriņš stundā - lielākais dabasgāzes patēriņš, ko lietotājs drīkst izmantot saskaņā ar sistēmas operatora un lietotāja noslēgto līgumu par dabasgāzes piegādi;

2.2. dabasgāzes apgādes iekšējā sistēma - ēkās un būvēs izvietotie dabasgāzes vadi, noslēgierīces, dabasgāzes iekārtas un aparatūra;

2.3. dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robeža - piederības un atbildības dalījuma vieta starp sistēmas operatora un lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmām;

2.4. dabasgāzes patēriņa skaitītājs - norēķinu uzskaites mēraparāts ar maksimālo dabasgāzes patēriņa mērīšanas robežu līdz 16 kubikmetriem stundā;

2.5. gazificēts objekts - ēka, būve, dzīvoklis vai telpa, kuras dabasgāzes apgādes iekšējā sistēma nodota ekspluatācijā un kura pieslēgta dabasgāzes apgādes sistēmai;

2.6. lietotāja dabasgāzes apgādes sistēma - piederības robežas lietotāja pusē ierīkoto dabasgāzes vadu, noslēgierīču, gāzes iekārtu, aparatūras un citu tehnisko ietaišu kopums lietotāja apgādei ar dabasgāzi;

2.7. norēķinu periods - laikposms, par kuru veic norēķinus;

2.8. norēķinu uzskaites mēraparāts - komercuzskaites mēraparāts vai mēraparātu sistēma patērētās dabasgāzes daudzuma, slodzes un dabasgāzes parametru kontrolei un uzskaitēi komercnorēķiniem;

2.9. normālkubikmetrs (nm^3) - ar norēķinu uzskaites mēraparātu fiksētais patērētās dabasgāzes daudzums, kas pārrēķināts atbilstoši noteiktiem dabasgāzes bāzes stāvokļa parametriem (temperatūra $20\text{ }^\circ\text{C}$, spiediens $1,01325 \times 10^5\text{ Pa}$).

3. Dabasgāzi lietotājam piegādā saskaņā ar šiem noteikumiem un sistēmas operatora un lietotāja noslēgto līgumu par dabasgāzes piegādi. Ja persona, kas lieto dabasgāzi, nav noslēgusi minēto līgumu, sistēmas operators var pārtraukt dabasgāzes piegādi, iepriekš par to nebrīdinot.

4. Līgumā par dabasgāzes piegādi pēc pušu vienošanās var iekļaut papildu noteikumus un nosacījumus, kas nav minēti šajos noteikumos.

5. Gazificētajos objektos par dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robežu tiek noteikta vieta uzreiz aiz ievada noslēgierīces, ja līgumam par dabasgāzes piegādi nav pievienots robežakts, kurā ir noteikta cita dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robeža.

6. Lietotājs pieņem lēmumu par tam nepieciešamo dabasgāzes apgādes drošumu - ja nepieciešams, izmanto citu kurināmo dabasgāzes piegādes pārtraukumu laikā.
7. Ja atbilstoši tehnoloģiskajam procesam lietotāja iekārtām ir nepieciešama nepārtraukta kurināmā padeve, lietotājs dabasgāzes apgādes pārtraukuma laikā izmanto citu kurināmo.
8. Palielināt atļauto maksimālo dabasgāzes patēriņu stundā, pārsniedzot līgumā par dabasgāzes piegādi noteikto apjomu, drīkst tikai ar sistēmas operatora atļauju pēc tam, kad minētajā līgumā ir izdarīti attiecīgi grozījumi.
9. Lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmu izbūvi, rekonstrukciju, remontu un tehnisko apkalpi un apkopi veic par lietotāja līdzekļiem. Lietotājs ir atbildīgs par savas dabasgāzes apgādes sistēmas drošību un nodrošina tā īpašumā, valdījumā vai lietojumā esošo dabasgāzes tīklu un dabasgāzes iekārtu tehnisko apkalpi, apkopi un remontu.
10. Jaunu gazificējamo objektu sistēmas operators dabasgāzes apgādes sistēmai pieslēdz saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas komisijas (turpmāk - regulators) apstiprinātiem pieslēguma noteikumiem pēc tam, kad lietotājs noslēdzis dabasgāzes pieslēguma līgumu.
11. Pēc lietotāja pieprasījuma sistēmas operators konsultē lietotāju par dabasgāzes apgādes sistēmas ierīkošanu, tehnisko apkopi, dabasgāzes uzskaiti, norēķiniem par dabasgāzi un tās kvalitāti.

II. Norēķinu uzskaites mēraparātu un dabasgāzes patēriņa skaitītāju uzstādīšana un tehniskā apkope

12. Lai ar sistēmas operatoru norēķinātos par piegādāto un saņemto dabasgāzi, visu lietotāju dabasgāzes apgādes sistēmas aprīko ar norēķinu uzskaites mēraparātiem vai dabasgāzes patēriņa skaitītājiem.
13. Norēķinu uzskaites mēraparāti un dabasgāzes patēriņa skaitītāji ir lietotāja īpašums (neattiecas uz mājstāvējošiem lietotājiem). Ar norēķinu uzskaites mēraparātu un dabasgāzes patēriņa skaitītāju iegādi, uzstādīšanu, nomaiņu, remontu un apkopi saistītos izdevumus sedz to īpašnieki.
14. Sistēmas operatoram ir tiesības par saviem līdzekļiem uzstādīt lietotājam savu norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju, kā arī aprīkot to vai lietotāja norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju ar telemetriju vai telemehānikas sistēmu datu automatizētai attālinātai nolasīšanai un rādījumus izmantot komercnorēķinos par dabasgāzi.
15. Norēķinu uzskaites mēraparātus un dabasgāzes patēriņa skaitītājus uzstāda saskaņā ar dabasgāzes apgādes būvprojektu vai tehniskā risinājuma skici.
16. Dabasgāzes patēriņa uzskaitē izmanto tādas norēķinu uzskaites mēraparātus un dabasgāzes patēriņa skaitītājus, kas atbilst normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem.
17. Norēķinu uzskaites mēraparātus un dabasgāzes patēriņa skaitītājus ekspluatācijas laikā atkārtoti verificē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā tiek veikta mērīšanas līdzekļu tipa apstiprināšana, verificēšana un tīrīšana (ievēro verificēšanas periodiskumu, kas noteikts normatīvajos aktos par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu).
18. Ja lietotāja dabasgāzes apgādes sistēma ir aprīkota ar tādu norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju, kas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem vai sistēmas operatora noteiktajām prasībām, sistēmas operators var aprēķināt izlietotās dabasgāzes daudzumu, pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo dabasgāzes patēriņu stundā.

19. Lietotājs sistēmas operatoram var rakstiski pieprasīt norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja rādījumu pārbaudi minēto ierīču ekspluatācijas laikā. Sistēmas operators attiecīgo pārbaudi veic inspicēšanas institūcijā. Ar pārbaudi saistītos izdevumus sedz lietotājs. Ja norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja bojājums radies sistēmas operatora vainas dēļ, ar pārbaudi saistītos izdevumus sedz sistēmas operators.

20. Norēķinu uzskaites mēraparātus vai dabasgāzes patēriņa skaitītājus pēc uzstādīšanas, remonta vai pārbaudes lietotāja klātbūtnē ekspluatācijā pieņem sistēmas operators vai viņa pilnvarots pārstāvis. Sistēmas operators vai viņa pilnvarots pārstāvis pārbauda minēto ierīču uzstādīšanas pareizību un komplektāciju, metroloģisko dokumentāciju un atzīmes, noplombē pievienošanas vietas un sastāda par to aktu (neattiecas uz mājsaimniecības lietotājiem). Aktu paraksta lietotāja un sistēmas operatora pārstāvji.

21. Lietotājam aizliegts ietekmēt norēķinu uzskaites mēraparāta un dabasgāzes patēriņa skaitītāja un ar to saistītu telemetriju un telemehānikas sistēmu darbību.

22. Par norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju darbībā konstatētajiem defektiem lietotājs diennakts laikā ziņo sistēmas operatoram (piemēram, telefoniski pa sistēmas operatora publicētajiem tālruņa numuriem).

23. Lietotājs savā dabasgāzes apgādes sistēmā papildus norēķinu uzskaites mēraparātam vai dabasgāzes patēriņa skaitītājam var uzstādīt kontroles mēraparātus. Kontroles mēraparāti ir lietotāja īpašums, un to uzstādīšana nav jāsaskaņo ar sistēmas operatoru. Kontroles mēraparātus uzstāda lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmā aiz norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja.

24. Norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja pievienošanas shēmas izmaiņas, minēto ierīču nomaiņu, pārvietošanu, remontu un pārbaudi lietotājs saskaņo ar sistēmas operatoru.

25. Ja lietotājs dabasgāzi izmanto kā degvielu autotransportam, šādam dabasgāzes patēriņam ir nepieciešams atsevišķs norēķinu uzskaites mēraparāts. Ja lietotājs autotransportam paredzētās dabasgāzes patēriņam nav uzstādījis atsevišķu norēķinu uzskaites mēraparātu, sistēmas operators var pārtraukt dabasgāzes piegādi lietotājam, iepriekš par to nebrīdinot.

III. Sistēmas operatora tiesības un pienākumi

26. Sistēmas operators saskaņā ar līgumu par dabasgāzes piegādi (turpmāk - līgums) nodrošina dabasgāzes piegādi lietotājam līdz dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robežai.

27. Sistēmas operators dabasgāzi piegādā atbilstoši līgumā noteiktajam apjomam. Pieļaujamā dabasgāzes piegādes apjoma un kvalitātes parametru novirze nedrīkst atšķirties no līgumā noteiktā.

28. Šo noteikumu 43.punktā minētajos gadījumos, kā arī ja dabasgāzes padeve pārtraukta ilgāk par 24 stundām un tas ir paziņots lietotājam, sistēmas operators piegādā lietotājam nepiegādātās dabasgāzes daudzumu jebkurā lietotājam pieņemamā laikposmā par cenu, kas ir spēkā padeves dienā. Ja lietotājs veicis iepriekšēju samaksu, pēc lietotāja rakstiska pieprasījuma sistēmas operators atmaksā saņemto priekšapmaksu. Ja dabasgāzes padeve pārtraukta sistēmas operatora vainas dēļ, sistēmas operators līgumā noteiktajā kārtībā sedz lietotājam nodarītos zaudējumus.

29. Sistēmas operators izskata lietotāja iesniegumu par dabasgāzes padeves pārtraukumiem vai neatbilstošu kvalitāti un 10 darbdienu laikā sniedz lietotājam rakstisku atbildi.

30. Sistēmas operatora pienākums ir atjaunot dabasgāzes padevi tehniski iespējami īsākā laikposmā.

31. Faktisko dabasgāzes padeves pārtraukuma laiku nosaka atbilstoši norēķinu uzskaites mēraparātu rādījumiem. Sistēmas operators un lietotājs faktisko dabasgāzes padeves pārtraukuma laiku reģistrē savā iesniegumu reģistrācijas dokumentācijā, norādot dabasgāzes padeves pārtraukuma iemeslus (neattiecas uz mājsaimniecības lietotājiem).

32. Sistēmas operators ir atbildīgs par dabasgāzes avārijas dienesta uzturēšanu, tā materiāltehnisko nodrošinājumu un avārijas seku likvidēšanas plāna izstrādāšanu (iekļauj arī pasākumus cilvēku un vides aizsardzībai), kā arī par operatīvu avārijas seku likvidēšanu.

33. Ja sistēmas operators konstatē lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas un dabasgāzes iekārtu ierīkošanas vai ekspluatācijas neatbilstību normatīvo aktu prasībām, kas nosaka dabasgāzes apgādes sistēmas un iekārtu ierīkošanu un ekspluatāciju, operators informē attiecīgās ēkas (būves) īpašnieku vai tā pilnvarotu personu.

IV. Lietotāja tiesības un pienākumi

34. Ēkas (būves) īpašnieks ir atbildīgs par attiecīgajā ēkā (būvē) esošo dabasgāzes apgādes sistēmu un tās darbību. Lietotājs ir atbildīgs par savā īpašumā vai lietošanā esošo dabasgāzes apgādes sistēmu un tās darbību.

35. Ja nepieciešams, lietotājs pēc saskaņošanas ar sistēmas operatoru drīkst mainīt līgumā noteikto dabasgāzes patēriņa režīmu.

36. Lietotājam ir šādi pienākumi:

36.1. uzturēt tehniskā kārtībā lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmu un nodrošināt tās tehnisko apkopi saskaņā ar standartu LVS 445:2003/A1:2004 "Dabasgāzes sadales un lietotāju gāzapgādes sistēmu ar maksimālo darba spiedienu 1,6 MPa (16 bar) ekspluatācija un tehniskā apkope";

36.2. nodrošināt uzstādīto norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju, ar tiem saistītu telemetriju un telemehānikas sistēmu un plombu saglabāšanu (plombas drīkst noņemt tikai sistēmas operators), kā arī 24 stundu laikā ziņot sistēmas operatoram par pamanītajiem norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju, telemetriju vai telemehānikas sistēmu un plombu bojājumiem;

36.3. ievērot līgumā noteikto dabasgāzes patēriņa režīmu;

36.4. nodrošināt sistēmas operatora pilnvaroto pārstāvju netraucētu piekļušanu lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmām, norēķinu uzskaites mēraparātiem un dabasgāzes patēriņa skaitītājiem jebkurā diennakts laikā (prasība par piekļuvi jebkurā diennakts laikā neattiecas uz mājsaimniecības lietotājiem) un atļaut uzstādīt papildu telemetriju vai telemehānikas sistēmas, lai automatizēti attālināti nolasītu dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta un skaitītāja rādījumus;

36.5. līgumā noteiktajā kārtībā reģistrēt datus par izlietotās dabasgāzes daudzumu un ziņot sistēmas operatoram, kā arī izdarīt maksājumus līgumā noteiktajos termiņos un apmērā;

36.6. ja lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmā notikusi dabasgāzes noplūde vai avārija, nekavējoties atvienot bojātos lietotāja dabasgāzes tīklus, iekārtas un aparatūru un ziņot par to sistēmas operatoram;

36.7. saskaņot ar sistēmas operatoru dabasgāzes apgādes sistēmu (arī dabasgāzes vadu, pa kuriem piegādā dabasgāzi citiem lietotājiem) atvienošanu, remontu un to pievienošanu pēc remonta, kā arī jaunu dabasgāzes apgādes sistēmu pievienošanu;

36.8. ievērot sistēmas operatora vai cita lietotāja dabasgāzes vadu aizsargjoslās noteiktos aprobežojumus un atļaut brīvu pieeju un piebraukšanu tiem, lai remontētu, pievienotu vai atvienotu dabasgāzes apgādes sistēmu vai veiktu tās apskati;

36.9. nekavējoties ziņot sistēmas operatora dabasgāzes avārijas dienestam par dabasgāzes padeves pārtraukumu.

37. Ja ir saņemta neatbilstošas kvalitātes dabasgāze, lietotājs nekavējoties, bet ne vēlāk kā attiecīgās darbdienu laikā informē par to sistēmas operatoru.

38. Lietotājs ir atbildīgs, ja viņa vainas dēļ ir traucēta dabasgāzes piegāde citiem lietotājiem.

39. Lietotājam ir šādas tiesības:

39.1. mēneša laikā iesniegt sistēmas operatoram sūdzību par sistēmas operatora pilnvaroto personu nepamatotām prasībām dabasgāzes izmantošanas jomā un mēneša laikā saņemt atbildi uz iesniegto sūdzību;

39.2. vismaz 30 dienas iepriekš saņemt no sistēmas operatora informāciju par dabasgāzes tarifiem un norēķiniem par dabasgāzi;

39.3. saņemt no sistēmas operatora informāciju par neplānotiem dabasgāzes padeves pārtraukumiem un iespējamo dabasgāzes padeves atjaunošanas laiku.

V. Dabasgāzes padeves pārtraukšana un ierobežošana

40. Sistēmas operators ir tiesīgs nekavējoties pārtraukt dabasgāzes padevi, ja:

40.1. notikusi avārija dabasgāzes apgādes sistēmā un lietotājs neievēro noteiktos dabasgāzes patēriņa ierobežojumus vai saskaņā ar Enerģētikas likumu izsludināta enerģētiskā krīze;

40.2. lietotājs ir patvaļīgi noņēmis vai sabojājis norēķinu uzskaites mēraparātus, dabasgāzes patēriņa skaitītājus vai plombas, vai ar tiem saistītu telemetriju vai telemehānikas sistēmu;

40.3. lietotājs dabasgāzes iekārtas ir pievienojis neatbilstošā vietā - tās atrodas pirms norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja;

40.4. lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmā ir bojājumi, kas var izraisīt avāriju un nelaimes gadījumus vai traucēt citu lietotāju apgādi ar dabasgāzi;

40.5. lietotājs neļauj sistēmas operatora pārstāvim uzraudzīt lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas darbību un norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja darbību;

40.6. lietotājs savai dabasgāzes apgādes sistēmai ir patvaļīgi pievienojis jaunu dabasgāzes apgādes sistēmu vai dabasgāzes iekārtu un aparātu vai cita lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmu, iekārtu un aparātu.

41. Sistēmas operators, brīdinot vismaz piecas darbdienu iepriekš, var pārtraukt dabasgāzes padevi lietotājam šādos gadījumos:

41.1. nav pagarināts līguma darbības termiņš;

41.2. lietotāja dabasgāzes apgādes sistēma ir aprīkota ar tādiem norēķinu uzskaites mēraparātiem vai dabasgāzes patēriņa skaitītājiem, kas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām metroloģiskajām prasībām vai sistēmas operatora noteiktajām tehniskajām prasībām;

41.3. lietotājs noteiktajos termiņos nenorēķinās par saņemto dabasgāzi vai nav samaksājis priekšapmaksu, ja lietotājam tāda ir bijusi noteikta.

42. Sistēmas operators nav atbildīgs par dabasgāzes padeves pārtraukumiem, ja tos izraisījuši lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas drošības ierīču darbības traucējumi, lietotāja vai trešo personu darbība vai bezdarbība.

43. Par dabasgāzes padeves pārtraukumu neatliekamas vai plānotas dabasgāzes apgādes sistēmu atvienošanas dēļ sistēmas operators lietotāju brīdina rakstiski ne vēlāk kā piecas darbdienu iepriekš. Ja piecu darbdienu laikā pēc brīdinājuma izteikšanas neizdodas saskaņot dabasgāzes

apgādes sistēmu atvienošanas laiku, sistēmas operators nosaka šo laiku patstāvīgi (ja iespējams, izvēloties tādu laiku, kad lietotājs dabasgāzi nepatērē) un paziņo par to lietotājam. Par dabasgāzes apgādes sistēmu atvienošanas laiku lietotāju atkārtoti brīdina 24 stundas pirms šo sistēmu atvienošanas (neattiecas uz mājsaimniecības lietotājiem).

44. Lai veiktu neatliekamus pasākumus avārijas un bojājumu novēršanai, sistēmas operatoram ir tiesības atvienot lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas. Sistēmas operators pirms tam steidzamības kārtībā brīdina lietotāju, bet pēc tam paziņo lietotājam par dabasgāzes piegādes pārtraukuma iemeslu.

45. Sistēmas operators nav atbildīgs par dabasgāzes padeves pārtraukumiem un zaudējumiem, kas lietotājam radušies dabasgāzes padeves pārtraukšanas dēļ, ja sistēmas operators pārtraucis dabasgāzes padevi lietotājam saskaņā ar šo noteikumu V nodaļu.

VI. Norēķini par saņemto dabasgāzi

46. Par saņemto dabasgāzi lietotājs norēķinās saskaņā ar līgumu un sistēmas operatora apstiprināto norēķinu kārtību. Norēķinu kārtībā paredz, kā lietotājs nolasa norēķinu uzskaites mērāparāta un dabasgāzes patēriņa skaitītāja rādījumus un paziņo tos sistēmas operatoram. Norēķinu kārtību, kā arī grozījumus tajā sistēmas operators ne vēlāk kā 30 dienas pirms tās spēkā stāšanās publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un savā mājaslapā internetā.

47. Sistēmas operators pārdod dabasgāzi lietotājam par tarifiem, kas apstiprināti saskaņā ar likumu "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" un Enerģētikas likumu.

48. Par dabasgāzes tarifu pareizu piemērošanu ir atbildīgs sistēmas operators.

49. Sistēmas operators par dabasgāzes tarifa spēkā stāšanos informē lietotāju ne vēlāk kā 30 dienas iepriekš. Sistēmas operators dabasgāzes tarifu publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un savā mājaslapā internetā. Šis nosacījums neattiecas uz dabasgāzi, kuru izmanto kā degvielu autotransportam.

50. Ja ir mainījies dabasgāzes tarifs un lietotājs pēc tarifa izmaiņu spēkā stāšanās sistēmas operatora noteiktajā kārtībā nepaziņo norēķinu uzskaites mērāparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju rādījumus, sistēmas operators var izrakstīt maksājuma dokumentus atbilstoši jaunajam tarifam.

51. Norēķinus par katrā gazificētajā objektā patērēto dabasgāzi lietotājs izdara atbilstoši dabasgāzes tarifam. Dabasgāzes tarifu nosaka katram gazificētajam objektam atsevišķi. Viena lietotāja vairākiem gazificētajiem objektiem, kas ir savstarpēji savienoti ar vienotu attiecīgā lietotāja dabasgāzes apgādes iekšējo sistēmu un atrodas vienā adresē, norēķinos piemēro dabasgāzes tarifu, kas noteikts atbilstoši attiecīgo gazificēto objektu kopējam dabasgāzes patēriņam.

52. Komersantam, kas sniedz centralizētās siltumapgādes pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, un to apliecina attiecīgā pašvaldība, norēķinos piemēro dabasgāzes tarifu, kas noteikts atbilstoši siltumapgādes komersanta gazificēto objektu kopējam dabasgāzes patēriņam attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā.

53. Ja lietotāja patērēto dabasgāzes daudzumu uzskaita, izmantojot norēķinu uzskaites mērāparātu, patērēto dabasgāzes daudzumu nosaka normālkubikmetros. Ja lietotāja patērēto dabasgāzes daudzumu uzskaita, izmantojot dabasgāzes patēriņa skaitītāju, patērēto dabasgāzes daudzumu nosaka kubikmetros. Lietotājs norēķinās saskaņā ar norēķinu uzskaites mērāparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju rādījumiem.

54. Lai nodrošinātu iespēju norēķinu uzskaites mērāparātus vai dabasgāzes patēriņa skaitītājus un aparatūru pārbaudīt un nolasīt rādījumus, minētās ierīces ir brīvi pieejamas, tās nedrīkst aizkraut, aizliegts uz tām novietot priekšmetus.

55. Ja tehnisku iemeslu dēļ dabasgāzes patēriņa skaitītājs vai norēķinu uzskaites mēraparāts nav uzstādīts uz dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robežas, gāzes zudumus dabasgāzes vados (ja tādi radušies) no dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robežas līdz dabasgāzes patēriņa skaitītāja vai norēķinu uzskaites mēraparāta uzstādīšanas vietai nosaka pēc šādiem aprēķiniem:

55.1. ja norēķinu uzskaites mēraparāts vai dabasgāzes patēriņa skaitītājs uzstādīts sistēmas operatora pusē pirms piederības robežas, dabasgāzes zudumus, kas radušies posmā starp norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja uzstādīšanas vietu un piederības robežu, atskaita no lietotājam piegādātās dabasgāzes daudzuma;

55.2. ja norēķinu uzskaites mēraparāts vai dabasgāzes patēriņa skaitītājs uzstādīts lietotāja pusē pirms piederības robežas, dabasgāzes zudumus, kas radušies posmā starp norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja uzstādīšanas vietu un piederības robežu, pieskaita pie lietotājam piegādātās dabasgāzes kopējā daudzuma.

56. Ja sistēmas operators konstatē šo noteikumu vai līguma pārkāpumu, kura dēļ lietotājam ir samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, lietotājs samaksā sistēmas operatoram par izlietoto dabasgāzi, kā arī kompensāciju.

57. Sistēmas operators aprēķina pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu, ņemot vērā faktiski patērēto dabasgāzi līdzīgā laikposmā vai pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo dabasgāzes patēriņu stundā, ja faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu līdzīgā laikposmā noteikt nav iespējams (neattiecas uz mājstāvējošiem lietotājiem).

58. Sistēmas operators šo noteikumu 56.punktā paredzēto kompensāciju nosaka, reizinot aprēķināto izlietotās dabasgāzes daudzumu ar tarifu divkārtšā apmērā.

59. Ja nav iespējams precīzi noteikt, no kura laika samazināts uzskaitītais dabasgāzes patēriņa apjoms vai radīta iespēja dabasgāzi patērēt bez maksas, par perioda sākumu uzskata norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja pēdējās pārbaudes vai uzstādīšanas laiku (minētais periods nedrīkst būt ilgāks par diviem gadiem).

60. Ja saskaņā ar šo noteikumu 56.punktā minēto pārkāpumu lietotājam pārtraukta dabasgāzes padeve, dabasgāzes padevi lietotājam atjauno pēc tam, kad tas ir samaksājis sistēmas operatoram par sistēmas operatora aprēķināto patērētās dabasgāzes daudzumu un kompensāciju, kā arī ar dabasgāzes padeves pārtraukšanu un atjaunošanu saistītos izdevumus.

61. Ja norēķinu uzskaites mēraparāti vai dabasgāzes patēriņa skaitītāji ir bojāti vai atvienoti, lai tos remontētu vai pārbaudītu, katrā diennaktī saņemto dabasgāzes daudzumu nosaka atbilstoši dabasgāzes iekārtas un aparātu vidējai slodzei līdzīgā laikposmā vai aprēķina atbilstoši atļautajam maksimālajam dabasgāzes patēriņam stundā.

62. Ja dabasgāzi lieto nelikumīgi, kā arī ja lietotājs atkārtoti kavē piekļūšanu norēķinu uzskaites mēraparātiem vai dabasgāzes patēriņa skaitītājiem, sistēmas operators ir tiesīgs pieprasīt, lai lietotājs izdara izmaiņas dabasgāzes apgādes sistēmā vai pārvieto norēķinu uzskaites mēraparātus vai dabasgāzes patēriņa skaitītājus ar sistēmas operatoru saskaņotā vietā.

63. Sistēmas operators ir tiesīgs pieprasīt, lai lietotājs izdara starpnorēķinu maksājumus, ja tas paredzēts līgumā.

64. Ja lietotājs atkārtoti aizkavē maksājumus par saņemto dabasgāzi, sistēmas operators ir tiesīgs noteikt priekšapmaksu mēneša vidējā maksājuma apmērā.

65. Par katru veicamā maksājuma kavējuma dienu lietotājs maksā sistēmas operatoram nokavējuma procentus - 0,15 % dienā no nesamaksātās summas.

66. Ja maksājuma dokumentos konstatē kļūdu vai norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja rādījums nolasīts nepareizi, lietotājs 10 darbdienu laikā pēc kļūdas rašanās paziņo par to sistēmas operatoram. Iesniegums par norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes

patēriņa skaitītāja rādījumu pārbaudi vai kļūdu maksājuma dokumentā neatbrīvo lietotāju no pienākuma noteiktajā termiņā izdarīt maksājumus.

67. Sistēmas operators 10 darbdienu laikā pēc lietotāja rakstiska iesnieguma saņemšanas pārbauda aprēķinus un, ja nepieciešams, arī norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju rādījumus. Pārbaudes rezultātus paziņo lietotājam.

68. Ja konstatē kļūdu norēķinu uzskaitē vai aprēķinos par saņemto dabasgāzi, sistēmas operators izdara pārrēķinu par pēdējo norēķinu periodu vai laikposmu, sākot no iepriekšējās norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju pārbaudes dienas.

69. Ja lietotājs dabasgāzes iekārtu vai aparatūru ir nodevis citai personai un par to nav informējis sistēmas operatoru, lietotājs ir atbildīgs par saņemtās dabasgāzes samaksu līdz dienai, kad noslēgts līgums ar jauno lietotāju.

70. Sistēmas operators ir tiesīgs izdarīt saņemtās dabasgāzes pārrēķinu par laikposmu, kad dabasgāzes caurplūde ir mazāka par lietotāja norēķinu uzskaites mēraparāta zemāko pieļaujamo mērījumu robežu (pēc mēraparāta pases noteiktā zemākā garantētā mērījuma robeža), pieņemot, ka caurplūdes lielums ir vienāds ar zemāko pieļaujamo mērījumu robežu, ja līgumā nav paredzēts citādi.

71. Lietotājs ir tiesīgs pieprasīt pārtraukt dabasgāzes padevi uz laiku, ne ilgāku par diviem gadiem, nepārtraucot līguma darbību. Izdevumus, kas saistīti ar dabasgāzes padeves pārtraukšanu un atjaunošanu, sedz lietotājs.

VII. Dabasgāzes lietošana mājāsaimniecībās

72. Mājāsaimniecības lietotājs un gazificētā objekta īpašnieks ievēro šo noteikumu prasības, ciktāl šajos noteikumos nav noteikts citādi.

73. Mājāsaimniecības lietotājam atļauts lietot dabasgāzes aparatūru (piemēram, apkurei, vēdināšanai, karstā ūdens sagatavošanai un ēdiena gatavošanai, autotransportam), ja tā uzstādīta saskaņā ar dabasgāzes apgādes būvprojektu vai tehnisko shēmu.

74. Ēkas, dzīvokļa vai telpas īpašnieks un mājāsaimniecības lietotājs bez sistēmas operatora atļaujas nedrīkst savai dabasgāzes apgādes sistēmai pievienot cita lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmu vai pārtraukt dabasgāzes pastāvīgu lietošanu, patvaļīgi atvienojot dabasgāzes aparatūru.

75. Par dabasgāzes aparatūras pareizu un drošu lietošanu ir atbildīgs mājāsaimniecības lietotājs.

76. Ja mājāsaimniecības lietotājs ir gazificētā objekta īrnieks, par šo noteikumu 36.punktā minēto prasību ievērošanu ir atbildīgs gan lietotājs, gan objekta īpašnieks.

77. Kopējos dzīvokļos, kuros dabasgāzes patēriņu uzskaita viens dabasgāzes patēriņa skaitītājs, par dabasgāzi norēķinās atbildīgais īrnieks, kuru nosaka dzīvojamās ēkas vai dzīvokļa īpašnieks. Par saņemto dabasgāzi īrnieki savstarpēji norēķinās ēkas vai dzīvokļa īpašnieka noteiktajā kārtībā.

78. Lai uzstādītu, nomainītu vai kontrolētu norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabasgāzes patēriņa skaitītāju, kā arī telemetrijas un telemehānikas sistēmas un nolasītu rādījumus, sistēmas operatora pārstāvjiem ir tiesības, uzrādot dienesta apliecību, kurā norādītas šādas tiesības, no pulksten 8 līdz 21 piekļūt mājāsaimniecības lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmai. Mājāsaimniecības lietotājs un ēkas īpašnieks nodrošina sistēmas operatora pārstāvju piekļūšanu dabasgāzes apgādes sistēmai, lai veiktu minētos darbus.

79. Ja šo noteikumu 78.punktā minētajā laikā piekļūt mājāsaimniecības lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmai nav iespējams, mājāsaimniecības lietotājs pēc sistēmas operatora pieprasījuma iespējami ātrāk paziņo laiku, kad varētu veikt dabasgāzes patēriņa skaitītāju vai norēķinu uzskaites mēraparātu kontroli, uzstādīšanu vai nomaiņu.

80. Ja mājtsaimniecības lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmai, dabasgāzes patēriņa skaitītājam vai norēķinu uzskaites mēraparātam nav iespējams piekļūt vai arī mājtsaimniecības lietotājs šo noteikumu 79.punktā minētajā kārtībā nav paziņojis iespējamo dabasgāzes patēriņa skaitītāju vai norēķinu uzskaites mēraparātu uzstādīšanas, nomaiņas vai kontroles dienu, sistēmas operators, vismaz piecas dienas iepriekš rakstiski brīdinot lietotāju, var pārtraukt dabasgāzes padevi attiecīgajam lietotājam vai turpmāk aprēķināt izlietotās dabasgāzes daudzumu, pamatojoties uz attiecīgo lietotāja iekārtu maksimālo iespējamo dabasgāzes patēriņu stundā vai ņemot vērā sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktās diferencētās patēriņa normas.

81. Ja dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja uzstādīšana, remonts vai apkope mājtsaimniecības lietotāja vainas dēļ nevar notikt noteiktajā laikā, mājtsaimniecības lietotājs sedz izdevumus par sistēmas operatora atkārtotiem izbraukumiem, lai nodrošinātu dabasgāzes norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja uzstādīšanu, remontu vai apkopi.

82. Ja mājtsaimniecības lietotājs dabasgāzi lieto patvaļīgi vai traucē sistēmas operatora pilnvarotajiem pārstāvjiem piekļūt attiecīgā lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmai, sistēmas operatora pilnvarotajiem pārstāvjiem ir tiesības lūgt tiesībaizsardzības iestāžu palīdzību.

83. Ja gazificētā objekta īpašnieks ar īrnieku slēdz telpu īres līgumu, gazificētā objekta īpašnieks informē īrnieku, ka piecu darbdienu laikā noslēdzams līgums ar sistēmas operatoru.

84. Mājtsaimniecības lietotājs norēķinās ar sistēmas operatoru par kārtējo norēķinu periodu līdz nākamā norēķinu perioda divdesmitajam datumam.

85. Ja maksājumi par dabasgāzi nav izdarīti 20 dienu laikā pēc norēķinu perioda, kā arī ja mājtsaimniecības lietotājs nav samaksājis priekšapmaksu (ja tāda ir bijusi noteikta), sistēmas operators ir tiesīgs pārtraukt dabasgāzes padevi mājtsaimniecības lietotājam, par to brīdinot lietotāju vismaz piecas dienas iepriekš.

86. Mājtsaimniecības lietotājam dabasgāzes padevi atjauno piecu darbdienu laikā pēc tam, kad mājtsaimniecības lietotājs ir pilnībā samaksājis par patērēto dabasgāzi un nokavējuma procentus, kā arī sedzis sistēmas operatora aprēķinātos dabasgāzes padeves pārtraukšanas un atjaunošanas izdevumus.

87. Sistēmas operators aprēķina šo noteikumu 56.punktā minētā pārkāpuma rezultātā izlietotās dabasgāzes daudzumu mājtsaimniecības lietotājam saskaņā ar sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktajām dabasgāzes diferencētajām patēriņa normām.

88. Ja mājtsaimniecības lietotājs, nolasot dabasgāzes patēriņa skaitītāja rādījumus, aizpildot maksājuma dokumentus vai kārtojot maksājumus, ir kļūdījies, sistēmas operators pēc mājtsaimniecības lietotāja iesnieguma saņemšanas izdara pārrēķinu nākamajā norēķinu periodā.

89. Visas sistēmas operatora un mājtsaimniecības lietotāja domstarpības par izlietotās dabasgāzes maksājumu parādiem un citiem sistēmas operatora zaudējumiem, kas saistīti ar dabasgāzes lietošanu, izšķir tiesa normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

90. Mājtsaimniecības lietotājam ir šādi pienākumi:

90.1. atbilstoši sistēmas operatora apstiprinātajai norēķinu kārtībai maksājumus par dabasgāzi veikt 20 dienu laikā pēc norēķinu perioda beigām. Norēķinu periods ir kalendāra mēnesis;

90.2. segt izdevumus, kas saistīti ar sistēmas operatoram radītajiem zaudējumiem, ja mājtsaimniecības lietotājs ir izdarījis izmaiņas dabasgāzes vadu pievadā dabasgāzes patēriņa skaitītājam vai norēķinu uzskaites mēraparātam vai sabojājis minēto pievadu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju, norēķinu uzskaites mēraparātu vai plombas;

90.3. ja pēc mājtsaimniecības lietotāja iniciatīvas tiek lauzts līgums, paziņot par to sistēmas operatoram 10 darbdienu laikā un piecu darbdienu laikā pēc dabasgāzes lietošanas pārtraukšanas norēķināties par saņemto dabasgāzi;

90.4. ja mājtsaimniecības lietotājs (gazificētā objekta īpašnieks) vēlas lauzt līgumu un pārtraukt dabasgāzes padevi gazificētajam objektam, mājtsaimniecības lietotājs (gazificētā objekta īpašnieks) sedz ar dabasgāzes padeves pārtraukšanu saistītos izdevumus, kas radušies sistēmas operatoram.

91. Mājtsaimniecības lietotājam ir šādas tiesības:

91.1. saņemt no sistēmas operatora dabasgāzi atbilstoši līgumam;

91.2. pieprasīt no sistēmas operatora informāciju par veiktajiem maksājumiem, dabasgāzes tarifiem un norēķiniem par dabasgāzi, kā arī pārbaudīt un salīdzināt dabasgāzes patēriņa skaitītāju vai norēķinu uzskaites mēraparātu rādījumus (attiecīgais mājtsaimniecības lietotājs nav tiesīgs pieprasīt informāciju par citiem mājtsaimniecības lietotājiem);

91.3. pārveidot mājtsaimniecības lietotāja dabasgāzes apgādes iekšējo sistēmu, ja saņemta dzīvojamās ēkas īpašnieka rakstiska piekrišana un šādai pārveidošanai nav nepieciešami sistēmas operatora dabasgāzes apgādes tehniskie noteikumi;

91.4. pieprasīt no sistēmas operatora informāciju par neplānotiem dabasgāzes padeves pārtraukumiem un dabasgāzes padeves atjaunošanu.

92. Sistēmas operatoram ir šādi pienākumi:

92.1. piegādāt dabasgāzi līdz dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robežai;

92.2. 10 darbdienu laikā pēc tam, kad saņemts mājtsaimniecības lietotāja iesniegums par kļūdu norēķinos vai nepareizu dabasgāzes patēriņa skaitītāja vai norēķinu uzskaites mēraparāta rādījumu vai nolasījumu, pārbaudīt aprēķinus un, ja nepieciešams, arī dabasgāzes patēriņa skaitītāja vai norēķinu uzskaites mēraparāta rādījumus. Pārbaudes rezultātus paziņo mājtsaimniecības lietotājam;

92.3. vismaz piecas darbdienas pirms dabasgāzes tīklu remonta uzsākšanas brīdināt mājtsaimniecības lietotāju tieši vai ar ēkas īpašnieka (viņa pilnvarotās personas) starpniecību par dabasgāzes piegādes pārtraukšanu.

93. Sistēmas operatoram ir šādas tiesības:

93.1. noteikt priekšapmaksu mēneša vidējā maksājuma apmērā, ja mājtsaimniecības lietotājs neievēro sistēmas operatora apstiprināto norēķinu kārtību un laikus neveic maksājumus par saņemto dabasgāzi;

93.2. pārtraukt dabasgāzes padevi mājtsaimniecības lietotājam, ja:

93.2.1. dabasgāzes aparatūra dabasgāzes vadam ir pievienota patvaļīgi;

93.2.2. mājtsaimniecības lietotājs ir nelikumīgi lietojis dabasgāzi, sabojājis dabasgāzes patēriņa skaitītāju vai norēķinu uzskaites mēraparātu, ar tiem saistītu telemetrijas vai telemehānikas sistēmu, dabasgāzes patēriņa skaitītāja, norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes vadu plombas;

93.2.3. mājtsaimniecības lietotājs nav nodrošinājis iespēju sistēmas operatoram uzstādīt dabasgāzes patēriņa skaitītāju vai norēķinu uzskaites mēraparātu saņemtās dabasgāzes uzskaitē;

93.2.4. dabasgāzes apgādes iekšējās sistēmas tehniskais stāvoklis var izraisīt avāriju, sprādzienu, ugunsgrēku vai nelaimes gadījumu;

93.2.5. mājtsaimniecības lietotājs ar savu rīcību atkārtoti tīši kavē sistēmas operatora pilnvaroto pārstāvju darbību un piekļūšanu dabasgāzes patēriņa skaitītājiem vai norēķinu uzskaites mēraparātiem un dabasgāzes apgādes iekšējai sistēmai, lai apskatētu kontrolētu dabasgāzes izlietošanu;

93.2.6. mājtsaimniecības lietotājs nepilda līguma noteikumus;

93.3. aprēķināt nokavējuma procentus;

93.4. vienpusēji izbeigt līgumu un pārtraukt dabasgāzes padevi mājtsaimniecības lietotājam, ja mājtsaimniecības lietotājs ir zaudējis gazificētā objekta īpašuma tiesības vai īres tiesības.

94. Dzīvojamās un nedzīvojamās ēkas īpašniekam ir šādi pienākumi:

94.1. uzturēt kārtībā mājtsaimniecības lietotāja dabasgāzes apgādes iekšējās sistēmas, lai mājtsaimniecības lietotājs varētu nepārtraukti saņemt dabasgāzi no sistēmas operatora;

94.2. nodrošināt periodiskas gazificēto telpu vēdināšanas sistēmas un dūmkanālu pārbaudes un tīrīšanu;

94.3. uzturēt kārtībā ēku pagrabos ievadīto dabasgāzes inženierkomunikāciju ievadu noblīvējumu un nodrošināt pagrabu vēdināšanu;

94.4. nekavējoties ziņot sistēmas operatora dabasgāzes avārijas dienestam par dabasgāzes noplūdi un nodrošināt sistēmas operatora dabasgāzes avārijas dienesta darbinieku iekļūšanu telpās, lai likvidētu iespējamo avāriju;

94.5. nekavējoties ziņot sistēmas operatoram par gazificēto objektu atvienošanu no dabasgāzes padeves vai to iznomāšanu.

95. Dzīvojamās un nedzīvojamās ēkas īpašniekam ir šādas tiesības:

95.1. pieprasīt no sistēmas operatora informāciju par ēkā izvietoto mājtsaimniecības lietotāju maksājumiem par saņemto dabasgāzi, kā arī viņu noslēgtajiem līgumiem un līgumu izpildi;

95.2. pieprasīt, lai sistēmas operators pārtrauktu dabasgāzes padevi, ja tiek veikta ēkas iekšējās dabasgāzes vadu sistēmas vai ēkas rekonstrukcija vai renovācija atbilstoši būvprojektam un saņemtajai būvatļaujai;

95.3. nodrošinot piekļuvi lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmai, kā arī dabasgāzes skaitītājam un norēķinu uzskaites mēraparatam, pieprasīt, lai sistēmas operators pārtrauc dabasgāzes padevi ēkā izvietotajām lietotāja dabasgāzes iekārtām un aparatūrai, ja:

95.3.1. uzstādītā dabasgāzes aparatūra neatbilst būvnormatīvu prasībām un dabasgāzes aparatūras tehniskais stāvoklis neatbilst drošības noteikumu prasībām;

95.3.2. mājtsaimniecības lietotājs pārkāpj dabasgāzes drošas lietošanas noteikumus un tas var izraisīt avāriju un nelaimes gadījumus ar cilvēkiem.

VIII. Noslēguma jautājums

96. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2008.gada 12.februāra noteikumus Nr.99 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" (Latvijas Vēstnesis, 2008, 26.nr.).

Ministru prezidents *I.Godmanis*
Ekonomikas ministrs *K.Gerhards*